

Elméleti nyelvészet MA tantárgyleírások (2017)

(1.) Tantárgy neve: Fonológia BMNEN00100M	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% elm.	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus bevezetést ad a modern fonológiaelméletbe. Az érintett témák a következők: a fonológia területei, váltakozások, fonotaktika, prozódia; a fonológiai ábrázolások elméletei, jegyek, elemek, szupraszegmentális szerveződés, autoszegmentális fonológia; A fonológiai levezetések elméletei, a szabálysorrend kérdései; a deklaratív fonológiák és az optimalitáselmélet.	
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
KENSTOWICZ, M., <i>Phonology in generative grammar</i> , Oxford, Blackwell, 1994. ISBN 1-55786-426-8. DURAND, J., SIPTÁR P., <i>Bevezetés a fonológiába</i> , Budapest, Osiris, 1997. ISBN 963-379-179-0.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása - Jól tájékozott a különféle modern nyelvészeti elméletek és modellek széles körében - Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok feldolgozásának és analízisének lehetőségeiről b) képességei - Képes nyelvi adatok kritikus, többoldalú elemzésére, a megfelelő elemzési, kutatási módszertan megválasztására	

(2.) Tantárgy neve: Szintaxis BMNEN00200M	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% elm.	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja a korszerű szintaxiselméletek alapjainak megtanítása, a mondattani kutatás	

alapvető módszereinek készségszintű elsajátíttatása, ezen belül a generatív nyelvelmélet és nyelvtanelmélet kereteiben felvázolt szintaxis komponens fogalmainak, problémamegoldási módszereinek, technikáinak megismertetése, valamint különféle nyelvek empirikus adatainak elemzésében és értelmezésében való kreatív alkalmazása.

A **2–5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

RADFORD, A., *Transformational grammar*, Cambridge, Cambridge University Press, 1995. ISBN 0-521-34750-5.

RADFORD, A., *Syntax: a minimalist introduction*, Cambridge, Cambridge University Press, 1997. ISBN 0-521-58122-2.

CARNIE, A., *Syntax. A generative introduction*, Malden, MA, Wiley-Blackwell, 2002, 2007, 2013. ISBN 978-0-470-65531-3.

ROBERTS, I., *Összehasonlító mondattan*, Eger, EKTF, 2012. ISBN 978-963-9894-94-5.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Jól tájékozott a különféle modern nyelvészeti elméletek és modellek széles körében
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok feldolgozásának és analízisének lehetőségeiről

b) képességei

- Képes nyelvi adatok kritikus, többoldalú elemzésére, a megfelelő elemzési, kutatási módszertan megválasztására

(3.) Tantárgy neve: Logika	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám : 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<ol style="list-style-type: none">1. A logika tárgya. A helyes következtetés; a logikai konstansok szerepe.2. Propozicionális logika. A propozicionális logika szintaxisa és szemantikája. A kompozicionalitási elv.3. Egyszerű bizonyítási módszerek (ekvivalenciák, tautológiák, ellentmondások igazolása).4. Egyszerű levezetési szabályok (a megfelelő ekvivalenciák igazolásával): de Morgan szabályok, Modus Ponens, kontrapozíció, dedukciós tétel stb. Funkcionális teljesség.5. Matematikai alapfogalmak (halmazok, relációk, függvények és tulajdonságaik).6. Predikátumlogika 1: A második fregei elv. Individuumkonstansok és predikátumok. Predikatív és referáló kifejezések a természetes nyelvben.7. Predikátumlogika 2: A kvantifikáció szintaxisa és szemantikája. Érvényesség. Következtetések kvantort tartalmazó mondatokkal.8. Modalitások a nyelvben és a logikában. Az intenzionalitás bevezetésének egyéb lehetőségei.	
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

GAMUT, L.T.F. *Logic, Language, and Meaning*, Chicago, Chicago University Press, 1991. Vol. I. *Introduction to Logic*, Core: Chs.1-4, Optional: Chs.5-6. ISBN 0-226-28085-3. Vol. II. *Intensional Logic and Logical Grammar*, Core: Chs.1-2. ISBN 0-226-28088-8. RUZSA I., MÁTÉ A., *Bevezetés a modern logikába*, Budapest, Osiris, 1997. ISBN 963-379-185-5. PÓLOS L., RUZSA I., *A logika elemei*, Budapest, Osiris, 2005. ISBN 963-389-708-4.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Jól tájékozott a különféle modern nyelvészeti elméletek és modellek széles körében
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a nyelvészet interdiszciplináris kapcsolódási pontjairól

b) képességei

- Képes nyelvi adatok kritikus, többoldalú elemzésére, a megfelelő elemzési, kutatási módszertan megválasztására

c) attitűdje

- Nyitott saját nyelvészeti tudományterülete interdiszciplináris megközelítéseire

(4.) Tantárgy neve: Szemantika BMNEN00300M	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elm.	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: Logika	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>1. A modelleméleti szemantika alapfeltevései és célkitűzései. Mondatjelentés, igazságfeltételek, kompozicionalitás. A szójelentés és a tulajdonított jelentés („speaker’s meaning”) helye a modelleméleti szemantikában.</p> <p>2. Az implikatúrák, a következményreláció és az előfeltevések megkülönböztetése. Empirikus tesztek.</p> <p>3. Szintaxis és szemantika kapcsolata. A szintaktikai ábrázolás lefordítása a logika nyelvére. Többértelműség, alulspecifikáció.</p> <p>4. Extenzionális Montague-grammatika. Típusok; a lambda-operátor. Első fragmentum: kvantorok nélkül. Tárgyas és tárgyatlan igék, határozók; változók, névmások, személyragok. Második fragmentum: kvantorokkal. Típusemelés, kvantoremelés, hatóköri kérdések. A Partee-háromszög: referáló, predikatív és kvantorjellegű főnévi csoportok. Általánosított konjunkció; nem-Boole-i (csoportokat létrehozó) konjunkció.</p> <p>5. Kvantorok a természetes nyelvben. Az általánosított kvantorok elmélete; a kvantorok tulajdonságai. Alkalmazás: egzisztenciális mondatok, negatív polaritás. Nem főnévi csoporttal kifejezett kvantorok (Partee: D-kvantifikáció és A-kvantifikáció).</p> <p>6. Intenzionális Montague-grammatika. Modalitás és lehetséges világok. Intenzionális kontextusok a természetes nyelvben. Montague intenzionális logikája. Intenzionális igék osztályozása argumentumszerkezetük szerint. Az igeidők mint névmások (Partee). Időhatározók. A Vendler-féle aspektusosztályok és logikai jellemzésük.</p>	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	

GAMUT, L.T.F., *Logic, Language and Meaning*, Chicago, University of Chicago Press, 1991. ISBN 0-226-28085-3.

GYURIS B., VARASDI K., MALECZKI M., *Formális szemantika*, Budapest, Bölcsész Konzorcium, 2006. ISBN 963-9704-55-5.

Ajánlott irodalom:

CHIERCHIA, G., MCCONNELL-GINET, S., *Meaning and Grammar*, Cambridge, MIT Press, 2000. ISBN 0-262-03269-4.

DOWTY, D., PETERS, S., WALL, R., *Introduction to Montague Semantics*, Berlin, Springer Netherland, 1980. ISBN 90-277-1142-9.

HEIM, I., KRATZER A., *Semantics in Generative Grammar*, Malden, Blackwell, 1998. ISBN 978-0-6311-9712-6.

PARTEE, B. H., PORTNER, P., *Formal Semantics. The Essential Readings*, Oxford, Blackwell, 2002. ISBN 0-631-21542-5.

PORTNER, P., *What Is Meaning? Fundamentals of Formal Semantics*, Oxford, Blackwell, 2005. ISBN 1-4051-0918-1.

ZIMMERMANN, T. E., STERNFELD, W., *Introduction to Semantics. An Essential Guide to the Composition of Meaning*, Boston, DeGruyter, 2013. ISBN 978-3-11-030800-6.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, amelyek **kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Jól tájékozott a különféle modern nyelvészeti elméletek és modellek széles körében
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok feldolgozásának és analízisének lehetőségeiről

b) képességei

- Képes nyelvi adatok kritikus, többoldalú elemzésére, a megfelelő elemzési, kutatási módszertan megválasztására

(5.) Tantárgy neve: Morfológia	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% elm.	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus célja, hogy részletesen megismertesse a hallgatókat a morfológiai szerkezet fogalmával, ezen belül a flexió (ragozás) jellegzetességeivel, a szóképzéssel és szóösszetétellel, a morfológia funkcióival, a morfémák típusaival stb. Külön kiemelten foglalkozik a kurzus a morfológia elméletével, a morfológia és a fonológia, illetve a morfológia és a szintaxis kapcsolatával. Betekintést nyernek a hallgatók a produktivitással kapcsolatos főbb problémákba is. A kurzus során alkalom nyílik különböző típusú morfológiai rendszerek összevetésére is, illetve kitérünk a morfológia diakrón aspektusaira, különös tekintettel a lexikalizáció és a grammatikalizáció jelenségére. A kurzus alaptémájából adódik, hogy egyes morfológiai jelenségeket különböző elméleti szempontok szerint is megvizsgálunk, elemezve és összehasonlítva a tárgyalt elméleteket.	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása	

bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
HASPELMATH, M., <i>Understanding morphology</i> , London, Arnold, 2002. ISBN 0-340-76026-5. ARONOFF, M., <i>Word formation in generative grammar</i> , Cambridge, MIT Press, 1976. ISBN 0-262-01047-X. BAUER, L., <i>English word formation</i> , Cambridge, Cambridge University Press, 1983. ISBN 0-521-28492-9. MATTHEWS, P.H., <i>Morphology</i> , Cambridge, Cambridge University Press, 2006. ISBN 978-0-521-42256-7. SPENCER, A., <i>Morphological theory</i> , Oxford, Blackwell, 1991. ISBN 0-631-16143-0.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
<p>a) tudása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jól tájékozott a különféle modern nyelvészeti elméletek és modellek széles körében - Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok feldolgozásának és analízisének lehetőségeiről <p>b) képességei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes nyelvi adatok kritikus, többoldalú elemzésére, a megfelelő elemzési, kutatási módszertan megválasztására

(6.) Tantárgy neve: Magyar fonológia BMNEN10500M	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám : 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus célja a magyar fonológia korszerű elméleti keretben történő áttekintése. Az érintett témakörök a következők: A magyar nyelv szegmentumkészlete, a fonotaktikai szabályszerűségek, a mássalhangzókat érintő folyamatok (hasonulások, palatalizációs folyamatok), a magánhangzók váltakozásai (hosszúsági és minőségi váltakozások, a magánhangzó-harmónia), a prozódiai jelenségek.	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
KIEFER F. (szerk.), <i>Strukturális magyar nyelvtan II., Fonológia</i> , Budapest, Akadémiai, 1994, válogatott fejezetek. ISBN 963-05-6829-2. SIPTÁR P., TÖRKENCZY M., <i>The phonology of Hungarian</i> , Oxford, New York, Oxford University Press, 2000. ISBN 0-19-823841-X.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>a) tudása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri valamely nyelv szerkezetének, rendszerének, illetve használatának legalább egy átfogó elméleti leírását <p>b) képességei</p>	

- Képes valamely nyelv szerkezetének, rendszerének és használatának a modern elméletek, illetve modellek kereteiben történő leírására

(7.) Tantárgy neve: Magyar szintaxis BMNEN10600M	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám a: 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: BMNEN00200M	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus tárgya a magyar mondat szerkezet generatív leírása. Témakörök: a mondat topik-predikátum tagolása; a predikátum belső szerkezete; az igei kifejezés belső szerkezete és szórendje; az ige utáni szabad szórend levezetése; az igekötő szerkezeti helye és funkciója; az igekötő és az aspektus; a fókusz szerkezeti helye és funkciója; a disztributív kvantorok szerkezeti helye és hatóköre; a hatókörértelmezés elve; a tagadás; ígetagadás és fókusztagadás; a tagadó névmások.	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
É. KISS K., <i>Új magyar nyelvtan</i> , Budapest, Osiris, 2003, 1–6. fejezet. ISBN 963-389-521-9. É. KISS K., <i>The syntax of Hungarian</i> , Cambridge, Cambridge University Press, 2002, 1–6. fejezet. ISBN 0-521-66047-5.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása - Ismeri valamely nyelv szerkezetének, rendszerének, illetve használatának legalább egy átfogó elméleti leírását	
b) képességei - Képes valamely nyelv szerkezetének, rendszerének és használatának a modern elméletek, illetve modellek kereteiben történő leírására	

(8.) Tantárgy neve: Nyelvészeti gyakorlat BMNEN10900M	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám a: 52 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	

A nyelvészeti gyakorlat mindig egy folyó kutatás köré szerveződik. A kurzus során a hallgatók megismerkednek a kutatás témájával, menetével, és képzettségüknek megfelelően aktívan be is kapcsolódnak az adott kutatómunkába. Az ismeretek szerzése mellett a fő hangsúly a módszertani készségek elsajátításán van.

A hallgatók érdeklődésüknek és előismereteiknek megfelelően bekapcsolódhatnak az egyetem Elméleti Nyelvészet Tanszékén folyó mondattani projektumokba, az MTA nyelvtudományi Intézetében folyó pszicholingvisztikai és számítógépes nyelvészeti projektumokba vagy az egyetem Információs Technológiai Karán folyó nyelvtechnológiai munkálatokba.

A **2–5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

A választott kutatási területtől függő.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok különböző elméleti modellek keretében történő értelmezésének lehetőségeiről
- Jól ismeri az elméleti és empirikus nyelvészeti kutatások szakmódszertanát

b) képességei

- Képes a megoldandó szakmai problémák azonosítására és megértésére, elméletileg megalapozott kérdések megfogalmazására
- Képes innovatív nyelvészeti alapkutatásokba való bekapcsolódásra
- Képes innovatív alkalmazott nyelvészeti kutatásokba és kísérleti fejlesztésekbe való bekapcsolódásra
- Képes az ismeretek strukturált, világos bemutatásra, megjelenítésére szűkebb szakterületük tudományos fórumain, valamint tágabb szakmai fórumokon

(9.) Tantárgy neve: Kutatásmódszertan BMNEN00400M	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám a: 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja a modern grammatikai kutatásokban szokásos kísérletező-modelláló módszertan megismertetése – konkrét példák kapcsán. Ennek lépései a problémafelvetés, anyaggyűjtés-megfigyelés, hipotézisalkotás, a hipotézisnek a nyelvi tényekkel való egybevetése, majd a hipotézis pontosítása. A kurzus során foglalkozunk a kutatási eredmények bemutatásának különféle műfajaival is (előadás-kivonat, kiosztmány, tanulmány, szóbeli előadás).	
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
DÖRNYEI Z., <i>Research Methods in Applied Linguistics</i> , Oxford, Oxford University Press. ISBN 0-19-442-258-5. http://www.sfedite.net/newsletters.htm	
CROWLEY, T., <i>Field linguistics: a beginner's guide</i> , Oxford, New York, Oxford University	

Press, 2007. ISBN 978-019-921370-2.

KIEFER F., *A nyelvtudomány néhány tudományelméleti – módszertani kérdése 1.*, In: *Tertium non datur 2.*, Budapest, ELTE, 1985, pp. 37–66.

KIEFER F., *A nyelvtudomány néhány tudományelméleti – módszertani kérdése 2.*, In: *Tertium non datur 3.*, Budapest, ELTE, 1985, pp. 29–55.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok különböző elméleti modellek keretében történő értelmezésének lehetőségeiről
- Jól ismeri az elméleti és empirikus nyelvészeti kutatások szakmódszertanát

b) képességei

- Képes innovatív nyelvészeti alapkutatásokba való bekapcsolódásra
- Képes innovatív alkalmazott nyelvészeti kutatásokba és kísérleti fejlesztésekbe való bekapcsolódásra
- Képes az ismeretek strukturált, világos bemutatásra, megjelenítésére szűkebb szakterületük tudományos fórumain, valamint tágabb szakmai fórumokon

c) attitűdje

- Elkötelezett a nyelvek objektív elemzéséhez szükséges tudományos gondolkodásmód és a szaktudományos módszerek alkalmazása mellett

(10.) Tantárgy neve: Szakdolgozatíró szeminárium BMNEN01000M	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám : 52 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek: BMNEN00400M	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus célja a szakdolgozó végigvezetése a szakdolgozat megírásának folyamatán, különös tekintettel a formai és tartalmi követelmények megfelelő betartására, a diplomamunka bírálatra és védésre kész dolgozattá formálására, a dolgozatban vizsgált tudományos, kutatási kérdések adekvát megválaszolására. A szeminárium során a témavezető hétről hétre figyelemmel kíséri a szakdolgozók munkájának előrehaladását, a hasonló témával foglalkozó szakdolgozóknak pedig lehetőségük van egymás munkájának megismerésére és megbeszélésére.	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: -	
Ajánlott irodalom: ECO, U., <i>Hogyan írjunk szakdolgozatot?</i> Budapest, Gondolat, 1991. ISBN 963-282-463-6. GIBALDI, J., <i>MLA Handbook for Writers of Research Papers</i> , New York, MLA, 1995. ISBN 0-87352-545-5. http://www.sfedite.net/newsletters.htm GYURGYÁK J., <i>Szerkesztők és szerzők kézikönyve</i> , Budapest, Osiris Kiadó, 1997. ISBN 9789633792278.	

SZABÓ K., *Kommunikáció felsőfokon*, Bp., Kossuth, 2009. ISBN 9789630943031.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Jól ismeri az elméleti és empirikus nyelvészeti kutatások szakmódszertanát

b) képességei

- Képes a megoldandó szakmai problémák azonosítására és megértésére, elméletileg megalapozott kérdések megfogalmazására

- Képes innovatív nyelvészeti alap kutatásokba való bekapcsolódásra

- Képes innovatív alkalmazott nyelvészeti kutatásokba és kísérleti fejlesztésekbe való bekapcsolódásra

- Képes az ismeretek strukturált, világos bemutatásra, megjelenítésére szűkebb szakterületük tudományos fórumain, valamint tágabb szakmai fórumokon

c) autonómiája és felelőssége

- Felelősen képviseli azon tudományos módszereket, amelyekkel a szakterületükön dolgoznak

- Önállóan képes azonosítani megoldandó szakmai problémákat, és önállóan képes elméletileg megalapozott kérdések megfogalmazására

- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját munkájukért, akár önállóan, akár csapatban

- Ismeri, betartja és felelős kutatásvezetőként dolgozva betartatja a szakterület szakmai kutatásetikai normáit

(11.) Tantárgy neve: Bevezetés a kognitív tudományba	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% elm.	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
1. A kognitív tudomány fogalma, kialakulása 2. Tudástípusok 3. Kognitív paradigmaváltás a pszichológiában 4. A gondolkodási műveletek modellálási kísérlete: a mesterséges intelligencia 5. A klasszikus szemlélet: a szimbólumfeldolgozás architektúrája 6. A mentális reprezentáció fogalma és típusai: külső/belső, képi/nyelvi, szimbolikus/elosztott, analóg/propozicionális reprezentációk; a kettős kódolás elmélete; a képzelet képi/propozicionális működése; propozíció/mentális modell; elosztott/lokális reprezentációk 7. A konneccionista és a moduláris felfogás.	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
PLÉH Cs., <i>Bevezetés a megismeréstudományba</i> , Budapest, Typotex, 1998. ISBN 963-7546-96-0. EYSENCK, M. W., KEANE, M. T., <i>Kognitív pszichológia</i> , Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003 (A következő fejezetek: <i>Bevezető, A mentális reprezentáció, A tudás szerveződése</i>). ISBN 963-19-4523-5.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek	

kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**a) tudása**

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a nyelvészet interdiszciplináris kapcsolódási pontjairól

b) attitűdje

- Munkája, kutatása során tudatosítja és figyelembe veszi a nyelvi jelenségek kognitív, történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát
- Nyitott saját nyelvészeti tudományterülete interdiszciplináris megközelítéseire

(12.) Tantárgy neve: Szemantikaelmélet BMNEN01900M**Kreditértéke: 3**A tantárgy **besorolása: választható**A tantárgy **elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”**: 100% elm.A **tanóra típusa**: ea. és **óraszám**a: 26 az adott félévbenA **számonkérés módja** (koll. / gyj. / egyéb): **koll.**A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **4.**Előtanulmányi feltételek: **BMNEN00300M****Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A kurzus célja a formális szemantikaelmélet eszközeinek alkalmazása egy-egy empirikus problémakör kezelésében. A választott témakör lehet a főnévi csoportok szemantikai tipológiája, a kvantifikáció szemantikája, a specifikusság, a kérdések szemantikája, a diskurzuspartikulák jelentéstana, a fókusz jelentéstana, a kontrasztív topik jelentéstana, stb. A kurzus azt is szemléltetni kívánja, hogyan ragadhatók meg az egyes nyelvek közötti különbségek a szemantika eszközeivel.

A **2–5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

EBERT, C., HINTERWIMMER, S. (szerk.), *Different Kinds of Specificity Across Languages*, Dordrecht, Springer, 2013. ISBN 978-94-007-5309-9.

HEUSINGER, K. von, MAIENBORN, C., PORTNER, P. (szerk.), *Semantics. An International Handbook of Natural Language Meaning, Vol. 2.*, Boston, DeGruyter, 2011. ISBN 978-3-11-025507-2.

PORTNER, P., PARTE, B. (szerk.), *Formal Semantics. The Essential Readings*, Oxford, Blackwell, 2002. ISBN 0-631-21542-5.

SZABOLCSI A., *Quantification*, Cambridge, Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0521-88796-0.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Jól tájékozott a különféle modern nyelvészeti elméletek és modellek széles körében
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok különböző elméleti modellek keretében történő értelmezésének lehetőségeiről
- Elmélyült tudással rendelkezik valamelyik nyelvészeti részdiszciplína speciális problémáiról

b) képességei

- Képes a megoldandó szakmai problémák azonosítására és megértésére, elméletileg megalapozott kérdések megfogalmazására

(13.) Tantárgy neve: Fonetika BMNEN12500M	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% elm.	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: BMNEN00100M	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus a beszéd kutatásával kapcsolatos alapvető kérdéseket járja körül. Főbb témák: (1) A beszédképző szervek működése, a beszédhangok létrehozásához szükséges fiziológiai háttér (produkció). (2) A beszédhangok akusztikai leképeződése, ezek elemzése beszédminták alapján (akusztika). (3) Az akusztikai jelben kódolt információ észlelése, az akusztikum és az emberi észlelés összefüggései, illetve össze nem függései (percepció).</p> <p>A kurzus részletesen tárgyalja a magyar nyelvben előforduló beszédhangokat és ezek fonotaktikai szabályosságait. A kurzus során a hallgatók megismerkednek a nemzetközi fonetikai ábácé (IPA) által jelölt hangok artikulációs és akusztikai sajátásaival.</p> <p>A három témakör kapcsán rövid elméleti bevezető után kísérleti módszerekről és ezek eredményeiről lesz szó konkrét példák kapcsán. A hallgatók a kurzus során csoportokban saját kísérleteket is végezhetnek, vagy a szakirodalomból ismert kísérleteket ismertethetnek.</p> <p>Szemináriumi jegy feltétele: zárthelyi dolgozat vagy saját kísérleti eredmények bemutatása referátum és szemináriumi dolgozat formájában.</p>	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező irodalom: KASSAI I., <i>Fonetika</i>, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998. ISBN 963 19 2790 3. MACHAČ, P., SKARNITZL, R., <i>Principles of phonetic segmentation</i>, Prague, Epona, 2009. ISBN 978-80-7425-032-3.</p> <p>Ajánlott irodalom: BOLLA K., <i>Magyar fonetikai atlasz: a szegmentális hangszerkezet elemei</i>, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995. ISBN 963 18 6832 X. GÓSY M., <i>Fonetika, a beszéd tudománya</i>, Budapest, Osiris, 2004. ISBN 963 389 666 5. JOHNSON, K., <i>Acoustic and auditory phonetics</i>, Oxford, Blackwell, 2003. ISBN: 1-40510-123-7.</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>a) tudása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok feldolgozásának és analízisének lehetőségeiről - Átfogó ismeretekkel rendelkezik az egyes nyelvészeti részdiszciplínák kapcsolatairól - Elmélyült tudással rendelkezik valamelyik nyelvészeti részdiszciplína speciális problémáiról <p>b) képességei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes a megoldandó szakmai problémák azonosítására és megértésére, elméletileg megalapozott kérdések megfogalmazására 	

(14.) Tantárgy neve: Statisztika	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám : 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus a statisztika alapfogalmaival és a leggyakrabban használt statisztikai próbákkal ismerteti meg hallgatóit. Célja, hogy készségszinten elsajátíttassa a statisztika fogalmainak és eljárásainak alkalmazását konkrét problémák elemzésében.</p> <p>Hipotézisek, skálatípusok. Minták, mintavételi eljárások, valószínűség, eloszlások, szórás, konfidencia tartomány. Korreláció, korreláció tesztek.</p> <p>Statisztikai próbák, null hipotézis és alternatív hipotézis. Elsőfajú és másodfajú hiba.</p> <p>Szignifikancia. Variancia és átlag összehasonlítása. Lineáris regresszió. Varianciaanalízis. Nem parametrikus tesztek. Kevert modellek.</p>	
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>REICZIGEL, J., HARNOS, A., SOLYMOSSI, N., <i>Biostatisztika nem statisztikusoknak</i>, Nagykovácsi, Pars, 2010. ISBN 9789630637367.</p> <p>BAAYEN, R. H., <i>Analyzing linguistic data: a practical introduction to statistics using R</i>, Cambridge, Cambridge University Press, 2008. ISBN-10: 0521709180.</p> <p>VARGHA A., <i>Matematikai statisztika - Pszichológiai, nyelvészeti és biológiai alkalmazásokkal</i>, Budapest, Pólya Kiadó, 2008. ISBN 963-85809-5-X.</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>a) tudása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jól ismeri az elméleti és empirikus nyelvészeti kutatások szakmódszertanát - Specializált ismeretekkel rendelkezik az egyes nyelvészeti részdiszciplínák eredményeinek számítógépes alkalmazása területén <p>b) képességei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes nyelvi adatok kritikus, többoldalú elemzésére, a megfelelő elemzési, kutatási módszertan megválasztására 	

(15.) Tantárgy neve: Tudományos angol	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám : 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: -	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

Ezt a nyelvfejlesztő kurzust B2-es vagy a fölötti angoltudású hallgatóknak hirdetjük. A kurzus céljai: 1. a tudományos szókinccs fejlesztése, 2. a hallgatók beszédkészségének fejlesztése prezentációk és más tudományos beszédműfajok segítségével, 3. az íráskészség fejlesztése, részben egy angol nyelvű tanulmányuk (egy fejezetének) közös kidolgozásával. A kurzus során többek között az alábbi feladatok kerülnek sorra: prezentációk (részletes segítség és feedback a strukturálással, a kohézióval és a szókinccsel kapcsolatban), szókinccs-tesztek (melynek otthoni tankönyvi munka és órai szókinccs-gyakorlás az alapja) és a hallgató saját kutatásáról írandó tanulmány (egy fejezetének) fejlesztése lesz (itt a hangsúly a struktúrán, a szövegkohézió, a nyelvi pontosságon, a szókinccsen és a stíluson lesz). Az aktív órai részvételen túl a hallgatók feladatai közé tartozik az otthoni gyakorlás, a házi feladatok elvégzése, a prezentációk megtartása, a tesztek és a tanulmány(fejezet) megírása. A félévi jegy alapja az órai aktivitás, a szókinccs-tesztek, a prezentáció(k), és a tanulmány(fejezet).

A **2–5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

MCCARTHY, M., O'DELL, F., *Academic vocabulary in use*, Cambridge, Cambridge University Press, 2008. ISBN 9780521689397.

Ajánlott irodalom:

CSÖLLE A., KORMOS J., *A brief guide to academic writing*, Budapest, Műszaki Könyvkiadó, 2000. ISBN 963163078.

DEANE, M., *Inside track: Academic research, writing and referencing*, Harlow, Pearson, 2010. ISBN 978-1408236987.

GILLET, A., HAMMOND A., MARTALA, M., *Successful academic writing*, Harlow, Pearson Longman, 2009. ISBN 978-0273721710.

TANKÓ Gy., *Professional writing: The academic context*, Budapest, Eötvös University Press, 2011. ISBN 9789633120606.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Jól ismeri az elméleti és empirikus nyelvészeti kutatások szakmódszertanát

b) képességei

- Képes innovatív nyelvészeti alapkutatásokba való bekapcsolódásra

- Képes innovatív alkalmazott nyelvészeti kutatásokba és kísérleti fejlesztésekbe való bekapcsolódásra

- Képes az ismeretek strukturált, világos bemutatásra, megjelenítésére szűkebb szakterületük tudományos fórumain, valamint tágabb szakmai fórumokon

(16.) Tantárgy neve: Kurrens témák a nyelvleírásban

Kreditértéke: 5

A tantárgy **besorolása: választható**

A tantárgy **elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”**: 100% gyak.

A **tanóra típusa: szem. és óraszám**: 52 az adott félévben

A **számonkérés módja** (koll. / gyj. / egyéb): **gyj.**

A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **3.**

Előtanulmányi feltételek: -

Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus célja a hallgatók megismertetése a nyelvtudomány, nyelvelmélet kurrens kérdéseivel. Konkrét tartalma félévről félévre változik: vagy egy bizonyos nyelvelméleti vagy empirikus kérdést tárgyal különböző megközelítésekben, vagy a nyelvészet valamely területének időszerű problémáit, újabb irányzatait tekinti át. Emellett lehetőség nyílik magyarországi kutatócsoportok által szervezett előadások, helyi szakmai konferenciák, kerekasztalok anyagának megvitatására.

A **2–5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Félévenként változó, az aktuális tematikának megfelelően, valamint:

- félévenként változó válogatott tanulmányok az *Approaches to Hungarian* c. könyvsorozat (Szeged: JATEPress, Budapest, Akadémiai K., majd Amsterdam, John Benjamins), *A Mai Magyar Nyelv Leírásának Újabb Módszerei* (Szeged, SZTE) köteteinek fejezeteiből;
- félévenként változó válogatás folyóiratcikkekből, tanulmányokból, új disszertációkból, véleményezésre megnyitott kéziratokból.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Jól tájékozott a különféle modern nyelvészeti elméletek és modellek széles körében
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok feldolgozásának és analízisének lehetőségeiről.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok különböző elméleti modellek keretében történő értelmezésének lehetőségeiről
- Elmélyült tudással rendelkezik valamelyik nyelvészeti részdiszciplína speciális problémáiról

b) képességei

- Képes a megoldandó szakmai problémák azonosítására és megértésére, elméletileg megalapozott kérdések megfogalmazására
- Képes nyelvi adatok kritikus, többoldalú elemzésére, a megfelelő elemzési, kutatási módszertan megválasztására
- Képes valamely nyelv szerkezetének, rendszerének és használatának a modern elméletek, illetve modellek kereteiben történő leírására
- Képes innovatív nyelvészeti alapkutatásokba való bekapcsolódásra
- Képes innovatív alkalmazott nyelvészeti kutatásokba és kísérleti fejlesztésekbe való bekapcsolódásra

(17.) Tantárgy neve: Szociolingvisztika	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám : 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
1. Mi a szociolingvisztika? Kérdések vs. anyaggyűjtési és adatelemzési módszerek. Validitás és megbízhatóság.	
2. Kvantitatív szociolingvisztika. Nyelvi változók – szociológiai változók. Anyaggyűjtés: kérdőívezés, a szociolingvisztikai interjú. Transzkripciósi módszerek. Korpuszok.	

- Adatelemzés: VARBRUL, SPSS-PC.
3. Számítógéptermi gyakorlat.
 4. Jogi és etikai kérdések.
 5. Kvalitatív szociolingvisztika. Anyaggyűjtés: résztvevő-megfigyelés, hangzó- és írott nyelvi szövegek gyűjtése. Transzkripciósi módszerek. Korpuszok. Adatelemzés: konverzációelemzés, diskurzuselemzés; szoftverek (ETHNO, TAP, QUALPRO, The Ethnograph).
 6. Számítógéptermi gyakorlat.
 7. A hallgatók önállóan gyűjtött és elemzett anyagon alapuló kutatásának bemutatása.

A 2–5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

JOHNSTONE, B., *Qualitative methods in sociolinguistics*, New York, Oxford University Press, 2000. ISBN 978-0-19-513397-4.

MACAULAY, R., *Quantitative methods in sociolinguistics*, New York, Palgrave Macmillan, 2009. ISBN 978-023-057917-0.

Ajánlott irodalom:

CAMERON, D., *Working with spoken discourse*, London, Sage, 2001. ISBN 0-7619-5772-3.

KONTRA M. (szerk.), *Nyelv és társadalom a rendszerváltás kori Magyarországon*, Osiris, 2003. ISBN 963-389-419-0.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a nyelvészet interdiszciplináris kapcsolódási pontjairól

b) attitűdje

- Munkája, kutatása során tudatosítja és figyelembe veszi a nyelvi jelenségek kognitív, történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát

- Nyitott saját nyelvészeti tudományterülete interdiszciplináris megközelítéseire

(18.) Tantárgy neve: Java programozás P-ITSZT-0006	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám : 39 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: P-ITSZT-0036	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Bevezetés; A procedurális programozás eszközei Javában; Objektum-elvű programozás Javában; Gyakran használt adatszerkezetek; Csomagok; Kivételkezelés; Párhuzamosság; Beágyazott osztályok; A be- és kimenet kezelése; Hálózatkezelés (socket, TCP/IP, UDP); Távoli metódushívás (RMI); Heterogén elosztott rendszerek (CORBA); Adatbáziskezelés (JDBC 2.0); Önelemzés és a JavaBeans technológia; Grafikus felhasználói felületek készítése.	
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	

SCHILDT, H., *Java: The Complete Reference*, 9th Edition, Oracle Press, 2014. ISBN 978-0-07-180856-9.

SCHILDT, H., *Java: A Beginner's Guide*, Sixth Edition, Oracle Press, 2014. ISBN-10: 0071809252.

<http://docs.oracle.com/javase/tutorial/index.html>

Ajánlott irodalom:

NYÉKYNÉ GAIZLER J. (szerk.) *Java 2 útikalauz programozóknak: 5.0*, Budapest, ELTE TTK Hallgatói Alapítvány, 2009. ISBN 9789630640923.

HORSTMANN, C., CORNELL, G., *Core Java(TM) 2, Volume I--Fundamentals*, Prentice Hall, 2004. ISBN 978-0134177304.

HORSTMANN, C., CORNELL, G., *Core Java(TM) 2, Volume II--Advanced Features*, Prentice Hall, 2004. ISBN 978-0134177298.

ARNOLD, K., GOSLING, J., HOLMES, D., *The Java(TM) Programming Language*, Addison Wesley, 2000. ISBN 978-0321349804.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a számítógépes nyelvészet különféle területein
- Tájékozott több programozási nyelv használatában

b) képességei

- Képes innovatív nyelvtechnológiai projekteken való részvételre

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti szakterületek ismereteinek elsajátítására

(19.) Tantárgy neve: Programozási nyelvek és módszerek P-ITSZT-0007	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% elm.	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 39 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek: P-ITSZT-0006	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Tantárgy célja : Programozási módszertan alapjai, a különböző magas szintű programozási nyelvek nyelvi elemeinek megismerése, konkrét programozási nyelveken gyakorlat	
Tematikai összefoglalás : A programozási nyelvek elemei; Beépített adattípusok, változók, kifejezések; Utasítások; Alprogramok és paramétereik; Absztrakt adattípusok; Sablonok; Kivételek; Objektum-orientált programozás; Helyesség; Párhuzamosság; A könyvtártervezés elvei; Funkcionális paradigma; Logikai paradigma.	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom : SEBESTA, R. W., <i>Concepts of programming languages</i> , Boston, Addison-Wesley, 2010. ISBN	

978-0-13-607347-5.

MEYER, B., *Object-oriented software construction*, Upper Saddle River, Prentice Hall, 1997.

ISBN 0-13-629155-4.

NYÉKYNÉ GAIZLER J. et al., (szerk.), *Programozási nyelvek*, Budapest, Kiskapu, 2003. ISBN 963-9301-47-7.

Ajánlott irodalom:

SETHI, R., *Programming languages*, Reading, Addison-Wesley, 1996. ISBN 0-20-159065-4.

STROUSTRUP, B., *A C++ programozási nyelv*, 1-2. kötet, Budapest, Kiskapu Kiadó, 2001. ISBN 963-9301-18-3, 963-9301-17-5.

WILSON, L. B., CLARK, R. G., *Comparative programming languages*, Harlow, Addison-Wesley, 2001. ISBN 0-20-171012-9.

NYÉKYNÉ GAIZLER J. et al., (szerk.), *Java 2 útikalauz programozóknak: 5.0*, Budapest, ELTE TTK Hallgatói Alapítvány, 2008. ISBN 978-963-06-4092-3.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a számítógépes nyelvészet különféle területein
- Tájékozott több programozási nyelv használatában

b) képességei

- Képes innovatív nyelvtechnológiai projekteken való részvételre

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti szakterületek ismereteinek elsajátítására

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes bonyolultabb problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására a számítógépes nyelvészet területén

(20.) Tantárgy neve: A nyelvtechnológia alapjai P-ITNYE-0001	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% elm.	
A tanóra típusa : ea. és óraszám : 65 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: Logika	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Karakterek, kódolási szabványok. A természetes nyelvek számítógépes ábrázolásának kutatási problémái. A formális nyelvek alkalmazása a természetes nyelvek kutatásában. Morfológiai rendszerek fejlesztése és alkalmazása. Szintaktikai elemzési algoritmusok. Tudásreprezentáció. Szótárak reprezentálása. A fordítás problémája, az emberi fordítás támogatása. Gépi fordítás. A beszédfeldolgozás és a nyelvtechnológia találkozási pontjai.	
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
JURAFSKY, D., MARTIN, J. H., <i>Speech and language processing</i> , Upper Saddle River, Prentice Hall, 2000. ISBN 0-13-122798-X.	
DALE, R., MOISL, H., SOMERS, H. (szerk.), <i>Handbook of natural language processing</i> , New York, Marel Dekker, 2000. ISBN 0-585-36769-8.	

PRÓSZÉKY G., KIS B., *Számítógéppel emberi nyelven*, Bicske, SZAK, 1999. ISBN 963-9131-16-4.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Specializált ismeretekkel rendelkezik az egyes nyelvészeti részdiszciplínák eredményeinek számítógépes alkalmazása területén

b) képességei

- Képes innovatív nyelvtechnológiai projektekben való részvételre

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti szakterületek ismereteinek elsajátítására

(21.) Tantárgy neve: Bevezetés a számítástechnikába P-ITSZT-0011	Kreditértéke: 2
---	------------------------

A tantárgy **besorolása: választható**

A tantárgy **elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”**: 100% **gyak.**

A **tanóra típusa**: szem. és **óraszám**: **26** az adott **félévben**

A **számonkérés módja** (koll. / gyj. / egyéb): **gyj.**

A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): **1.**

Előtanulmányi feltételek: -

Tantárgyleírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Tantárgy célja:

A tárgy első részének célja a számítógép és az operációs rendszerek – különös tekintettel a Unix és Linux operációs rendszerek – és a hálózatok belső felépítésével és használatával kapcsolatos mérnöki felhasználói ismeretek alapjainak elsajátítása.

A tárgy második részének célja a Matlab és Mathematica programcsomagok alapjainak megismerése, az alapvető funkciók elsajátítása.

Tematikai összefoglalás:

A számítógép felépítése, az egyes részegységek bemutatása és azok funkcióinak áttekintése
Az operációs rendszerek általános felépítése, feladatainak bemutatása.

A Unix operációs rendszer bemutatása valamint összehasonlítása más rendszerekkel.

A Unix felépítése, fájlrendszere, folyamatok, utasításrendszer, felhasználói felület, shell, shell scriptek írása.

A Linux hálózatok ismertetése, hálózati protokollok bemutatása, UNIX hálózat tervezése.

A MATLAB és Mathematica programok használata.

A **2–5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

BARTÓK NAGY J., LAUFER J., *UNIX felhasználói ismeretek*, Budapest, Openinfo kiadó, 1998. ISBN 963-85139-1-8.

TANENBAUM, A. S., *Számítógép hálózatok*, Budapest, Panem, 2013. ISBN 978-963-545-529-4.

CHEUNG, Ch.K. (et al.), *Getting started with mathematica*, New York, Wiley & Sons, 1998. ISBN 0-471-24050-8.

Ajánlott irodalom:

PRATAP, R., *Getting started with matlab: a quick introduction for scientists and engineers, version 6*, New York, Oxford University Press, 2006. ISBN 978-0-19-517937-8.

WOLFRAM, S., *The mathematica book*, Champaign, Wolfram Media, 2003. ISBN 978-15-7955022-6.
SZILI L., TÓTH J., *"Matematika és Mathematica"*, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 1996. ISBN 963-463-004-9.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Tájékozott több programozási nyelv használatában

b) képességei

- Képes innovatív nyelvtechnológiai projektekben való részvételre

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti szakterületek ismereteinek elsajátítására

(22.) Tantárgy neve: Történeti nyelvészet BMNEN00700M	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% elm.	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 52 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ez a kurzus a történeti nyelvtudomány elméletének és módszertanának áttekintését nyújtja. Az érintett témák az alábbiak: (i) A történeti nyelvészet adatai, összehasonlító nyelvészet, összehasonlító és belső rekonstrukció. (ii) A hangváltozások típusai és elméletei (újgrammatikus, strukturalista, korai generatív, funkcionális/adaptív); (iii) A nyelvtani változások típusai és elméletei (újgrammatikus értelemben vett analógia, természetes morfológia, az analógia újabb keletű elméletei, a szintaktikai változások és a grammatikalizáció elméletei); (iv) A szókészlet változásai, kölcsönzés.	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: -	
Ajánlott irodalom: CAMPBELL, L., <i>Historical linguistics</i> , Edinburgh, Edinburgh University Press, 2004. ISBN 0-7486-1905-4. BLEVINS, J., <i>Evolutionary phonology</i> , Cambridge, Cambridge University Press, 2005. ISBN 0-521-80428-0. MALKIEL, Y., <i>Etymology</i> , Cambridge, Cambridge University Press, 1993. ISBN 0-521-31166-7. HOPPER, P. J., TRAUOGOTT, E. C., <i>Grammaticalization</i> , Cambridge, Cambridge University Press, 1993. ISBN 0-521-36684-4. BYNON, T., <i>Történeti nyelvészet</i> , Budapest, Osiris, 1997. ISBN 963-379-304-1.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

- a) tudása**
- Elmélyült ismeretekkel bír a különféle kurrens nyelvészeti elméletek, modellek és kutatási módszertanok széles körében
 - Specializált ismeretek az egyik nyelvészeti részdiszciplína területén
- b) képességei**
- Képes magas színvonalú kutatás végzésére valamely nyelvészeti részdiszciplína területén
- c) attitűdje**
- Munkája, kutatása során tudatosítja és figyelembe veszi a nyelvi jelenségek kognitív, történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát

(23.) Tantárgy neve: Terepmunka BMNEN10800M	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám : 52 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A terepmunka a nyelvi adatok gyűjtésének és kiválasztásának, valamint azok előzetes feldolgozásának módszertanával és annak problémáival foglalkozik. A kurzus konkrét tartalma félévről félévre változik. Lehet olyan, hogy a hallgatók egy-egy általuk nem ismert idegen nyelv grammatikáját tárják fel egy anyanyelvi beszélőtől (mint informánstól) gyűjtött adatok alapján. Más ide tartozó kurzusok: feladatgyűjteményben leírt problémák kollektív megoldása, ill. anyaggyűjtési gyakorlat és a gyűjtött anyagok feldolgozása.	
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Félévenként változó, az aktuális tematikának megfelelően, valamint: CROWLEY, T., <i>Field linguistics: a beginner's guide</i> , Oxford, New York, Oxford University Press, 2007. ISBN 978-019-921370-2.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>a) tudása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jól ismeri az elméleti és empirikus nyelvészeti kutatások szakmódszertanát <p>b) képességei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes magas színvonalú kutatás végzésére valamely nyelvészeti részdiszciplína területén <p>c) autonómiája és felelőssége</p> <ul style="list-style-type: none"> - Önállóan képes bonyolultabb problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására legalább egy nyelvészeti részdiszciplína területén 	

(24.) Tantárgy neve: Nyelvelméletek BMNEN01100M	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% elm.	

A tanóra típusa: ea. és óraszám: 52 az adott félévben
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.
Előtanulmányi feltételek: -
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
A kurzus célja annak áttekintése, hogy a nyelvészeti gondolkodás hogyan fejlődött a kora újkor kezdetétől a 20. századig. Részletesen vizsgáljuk mind az európai, mind a magyarországi fejleményeket, az alábbi témakörök szerint: A nyelvészeti gondolkodás Európában a reneszánsz idejét követően; A nyelvek sokfélesége, leírása és vetélkedése; A népnyelvi nyelvtanítás kezdetei; A mesterséges nyelvek kérdése; A nyelv és a gondolkodás viszonya, az univerzális grammatika; A nyelvek összehasonlító és tipológiai kutatása; A finnugor és az indoeurópai összehasonlító nyelvészet kezdetei; A történeti nyelvészet érett tudománnyá válása; Az újgrammatikus irányzat megjelenése; Saussure helye a nyelvtudomány történetében; A korai strukturalizmus; Az érettebb strukturalizmus Európában és Amerikában.
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom: —
Ajánlott irodalom: CSER A., <i>A nyelvészeti gondolkodás fejlődése a humanizmus idejétől a 20. századig</i> , Budapest, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, 2015. ISBN 9789633082256. MATTHEWS, P. H., <i>A short history of structural linguistics</i> , Cambridge, CUP, 2001. ISBN 0-521-62367-7. MATTHEWS, P. H., <i>Grammatical theory in the United States from Bloomfield to Chomsky</i> , Cambridge, CUP, 1993. ISBN 0-521-43351-7. CSER A., <i>A magyar nyelvtudomány történetének áttekintése a kezdetektől a 20. század elejéig</i> , In: KIEFER F. (szerk.), <i>Magyar nyelv</i> , Budapest, Akadémiai, 2006, p. 481–512. ISBN 963-05-8324-0. ROBINS, R. H., <i>A nyelvészet rövid története</i> , Budapest, Osiris, 1999. ISBN 963-379-535-4.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - Átfogó ismeretekkel rendelkezik az egyes nyelvészeti részdiszciplínák kapcsolatairól - Elmélyült ismeretekkel bír a különféle kurrens nyelvészeti elméletek, modellek és kutatási módszertanok széles körében

(25.) Tantárgy neve: Haladó fonológia BMNEN01500M	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% gyak.	
A tanóra típusa: szem. és óraszám: 52 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: BMNEN00100M	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus áttekinti a fonológiaelmélet fő vonulatait a klasszikus generatív elemzésektől az Optimalitás-elméletig és a Kormányzás-fonológiáig. Feladata, hogy áthidalja az alapozó fonológia-kurzus során oktatott hagyományos fonológiai elemzés (nagyreszt az ún. Klasszikus Generatív Fonológia) és a legmodernebb irányzatok közti szakadékot, és elfogulatlanul bemutassa a kortárs elméletek főbb vonulatait. A tárgyalt témák: Az SPE-től napjainkig (a szótag felemelkedése, az Autoszegmentális Fonológia, a Lexikális Fonológia). Optimalitás és fonológia (Szabályok vagy megszorítások?, megszorítások sorrendezése, paradigmauniformitás). Kormányzás és fonológia (a szótag bukása, egyértékű fonológiai jegyek, kormányzás és engedélyezés). „Búcsú az összetevőktől”: CV/VC (Szigorú CV Fonológia, a szó eleje, VC Fonológia).

A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Ajánlott irodalom:

GOLDSMITH, J. et al. (szerk.) *The Handbook of Phonological Theory, Second edition*, Malden–Oxford, Wiley & Blackwell, 2011. ISBN 9781444343038.

ARCHANGELI, D., LANGENDOEN, D. T., *Optimality theory: an overview*, Malden, Blackwell, 1997. ISBN 0-631-20226-9.

HARRIS, J., *English sound structure*, Cambridge, Oxford, Blackwell, 1994. ISBN 0-631-18261-6.

CHOMSKY, N., HALLE, M., *The sound pattern of English*, Cambridge, MIT Press, 1991. ISBN 0-262-53097-X.

SCHEER, T., *A lateral theory of phonology: what is CVCV, and why should it be?* Berlin, De Gruyter, 2004. ISBN 3-11-017871-0.

Azoknak az előírt **szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Elmélyült tudással rendelkezik valamelyik nyelvészeti részdiszciplína speciális problémáiról
- Elmélyült ismeretekkel bír a különféle kurrens nyelvészeti elméletek, modellek és kutatási módszertanok széles körében
- Specializált ismeretek az egyik nyelvészeti részdiszciplína területén

b) képességei

- Képes magas színvonalú kutatás végzésére valamely nyelvészeti részdiszciplína területén

(26.) Tantárgy neve: Haladó szintaxis BMNEN01600M

Kreditértéke: 5

A tantárgy besorolása: választható

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% gyak.

A tanóra típusa: szem. és óraszám: 52 az adott félévben

A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.

A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.

Előtanulmányi feltételek: BMNEN10600M

Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus témái félévenként változnak; így a kurzus több félévben is felvehető. Elsősorban magyar anyagon foglalkozunk generatív mondattani kutatások kurrens kérdéseivel és eredményeivel. Tárgyalhatjuk a főnévi csoport szerkezetét, különös tekintettel a birtokos szerkezetre, foglalkozunk az igeneves kifejezéseket, különösen a személyragos főnévi igenevet,

a határozói igenevet és annak passzivizáló szerepét, a névszói állítmányt, az azonosító mondatokat, a kvantorok szerkezeti helyét és értelmezését, a fókusz problémáit, a névutós kifejezés szerkezetét, az igemódosítók kérdéskörét stb.

A **2–5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

É. KISS K., *The Syntax of Hungarian*, Cambridge, Cambridge University Press, 2002. 7-10. fejezet. ISBN 0-521-66047-5.

KIEFER F. (szerk.), *Strukturális magyar nyelvtan 1-4.*, Budapest, Akadémiai, 1992-2008. ISBN 963-05-6468-8.

Félévenként változó válogatott tanulmányok az *Approaches to Hungarian* c. könyvsorozat (Szeged: JATEPress, Budapest, Akadémiai K., majd Amsterdam, John Benjamins), *A Mai Magyar Nyelv Leírásának Újabb Módszerei* (Szeged, SZTE) köteteinek fejezeteiből, folyóiratcikkekből és új disszertációkból.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Elmélyült tudással rendelkezik valamelyik nyelvészeti részdiszciplína speciális problémáiról
- Elmélyült ismeretekkel bír a különféle kurrens nyelvészeti elméletek, modellek és kutatási módszertanok széles körében
- Specializált ismeretek az egyik nyelvészeti részdiszciplína területén

b) képességei

- Képes magas színvonalú kutatás végzésére valamely nyelvészeti részdiszciplína területén

(27.) Tantárgy neve: Elméleti nyelvészeti szakszeminárium	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám a: 52 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Változó, félévenként más és más oktató által, más és más tematikával meghirdetett szemináriumok a nyelvészet különböző területeiről, beleértve a hangtan, a morfológia, a mondattan, a szemantika, és a pragmatika területeit, valamint az elméleti nyelvészet központi területeivel közvetlenül érintkező nyelvészeti tudományágakat, így a szociolingvisztikát és pszicholingvisztikát. A szeminárium célja a hallgatók ismereteinek és problémaérzékenységének elmélyítése, és önálló kutatásokra való felkészítése az adott nyelvészeti területen.	
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Félévenként változó, az aktuális tematikának megfelelően, valamint: DEN DIKKEN, M. (szerk.), <i>The Cambridge Handbook of Generative Syntax</i> , CUP, 2013. ISBN 9780521769860. FERY, C., ISHIHARA, Sh. (szerk.), <i>The Oxford Handbook of Information Structure</i> , OUP, 2016. ISBN 9780199642670.	

HEINE, B., NARROG, H. (szerk.), *The Oxford Handbook of Linguistic Analysis*, OUP, 2009. ISBN 9780199544004.
 HONEYBONE, P., SALMONS, J. (szerk.), *The Oxford Handbook of Historical Phonology*, OUP, 2016. ISBN 9780199232819.
 VAN OOSTENDORP, M., et al. (szerk.), *The Blackwell Companion to Phonology*, 5 kötet, Wiley-Blackwell, 2011. ISBN 978-1-4051-8423-6.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Elmélyült ismeretekkel bír a különféle kurrens nyelvészeti elméletek, modellek és kutatási módszertanok széles körében
- Specializált ismeretek az egyik nyelvészeti részdiszciplína területén

b) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes bonyolultabb problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására legalább egy nyelvészeti részdiszciplína területén

(28.) Tantárgy neve: Matematika	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám : 39 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>1. Algebrai alapfogalmak, műveletek típusai és algebrai zárttság. Algebrai struktúrák és tulajdonságaik (félcsoport, csoport, félháló, háló, Boole-algebra). Modellelméleti alapfogalmak, axiómák, tételek, modellek. Metalogikai tulajdonságok (ellentmondásmentesség, függetlenség, teljesség).</p> <p>2. A nyelvek és a nyelvtanok. Formális meghatározások, Chomsky-féle hierarchia. A reguláris nyelvek, véges automaták, ekvivalencia tétel. A környezetfüggetlen nyelvek, veremautomaták. A megszoríthatlan nyelvek, Turing-gépek. A környezetfüggő nyelvek, lineárisan korlátozott automaták. Nyelvtanok típusai, indexelt, faépítő és kategoriális nyelvtanok.</p>	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező irodalom: PARTEE, B. B.H., ter MEULEN, A.G., WALL, R., <i>Mathematical Methods in Linguistics</i>, Springer, 1993. ISBN 978-90-277-2245-4.</p> <p>Ajánlott irodalom: ALBERTI G., <i>Matematika a természetes nyelvek leírásában</i>, Budapest, Tinta Kiadó, 2006. ISBN 963-7094-47-4. KORNAI A., <i>Mathematical linguistics</i>, London, Springer, 2008. ISBN 978-1-84628-985-9.</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása	

- Jól tájékozott a különféle modern nyelvészeti elméletek és modellek széles körében
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a számítógépes nyelvészet különféle területein

b) képessége

Képes a megoldandó szakmai problémák azonosítására és megértésére, elméletileg megalapozott kérdések megfogalmazására

c) attitűdje

- Elkötelezett a nyelvek objektív elemzéséhez szükséges tudományos gondolkodásmód és a szaktudományos módszerek alkalmazása mellett
- Kreativitás, problémaazonosító és problémamegoldó készség, önállóság, kritikai attitűd jellemzi, absztrakció képességgel, elemző és szintetizáló képességgel rendelkezik

d) autonómiája és felelőssége

- Nyitott és elhivatott nyelvészeti vagy interdiszciplináris szakterületük fejlődésének követésére, valamint új, kapcsolódó szakterületek ismereteinek elsajátítására
- Önállóan képes bonyolultabb problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására a számítógépes nyelvészet területén

(29.) Tantárgy neve: Matematika	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elm.	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: Matematika Gyakorlat	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
1. A halmazelméleti alapfogalmak. A halmaz és a számosság fogalma. Részhalmazok, komplementer halmaz, halmazok ekvivalenciája. Műveletek halmazokkal és számosságokkal. 2. Relációk és függvények. Függő és független változók. Értékkészlet, értelmezési tartomány. Szürjektív, injektív és bijektív hozzárendelések. Műveletek függvényekkel.	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: PARTEE, B. B.H., ter MEULEN, A.G., WALL, R., <i>Mathematical Methods in Linguistics</i> , Springer, 1993. ISBN 978-90-277-2245-4. Ajánlott irodalom: ALBERTI G., <i>Matematika a természetes nyelvek leírásában</i> , Budapest, Tinta Kiadó, 2006. ISBN 963-7094-47-4. KORNAI A., <i>Mathematical linguistics</i> , London, Springer, 2008. ISBN 978-1-84628-985-9.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása - Jól tájékozott a különféle modern nyelvészeti elméletek és modellek széles körében - Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a számítógépes nyelvészet különféle területein	
b) képessége Képes a megoldandó szakmai problémák azonosítására és megértésére, elméletileg megalapozott kérdések megfogalmazására	

c) attitűdje

- Elkötelezett a nyelvek objektív elemzéséhez szükséges tudományos gondolkodásmód és a szaktudományos módszerek alkalmazása mellett
- Kreativitás, problémaazonosító és problémamegoldó készség, önállóság, kritikai attitűd jellemzi, absztrakció képességgel, elemző és szintetizáló képességgel rendelkezik

d) autonómiája és felelőssége

- Nyitott és elhivatott nyelvészeti vagy interdiszciplináris szakterületük fejlődésének követésére, valamint új, kapcsolódó szakterületek ismereteinek elsajátítására
- Önállóan képes bonyolultabb problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására a számítógépes nyelvészet területén

(30.) Tantárgy neve: A nyelvtechnológia eszközei és nyersanyagai P-ITNYE-0002	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elm.	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 52 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: P-ITNYE-0001	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Reguláris kifejezések. Számítógépes lexikográfia és terminológia. Ontológiák, WordNet. Korpusznyelvészet. Tokenizálás, névkifejezések kezelése. Gépi tanulás korpuszokból. Jelentés-egyértelműsítés. Fordítómemóriák. Szövegszinkronizáció. Gépi fordítási módszerek.	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
JURAFSKY, D., MARTIN, J. H., <i>Speech and language processing</i> , Upper Saddle River, Prentice Hall, 2000. ISBN 0-13-122798-X. DALE, R., MOISL, H., SOMERS, H. (szerk.), <i>Handbook of natural language processing</i> , New York, Marel Dekker, 2000. ISBN 0-585-36769-8. PRÓSZÉKY G., KIS B., <i>Számítógéppel emberi nyelven</i> , Bicske, SZAK, 1999. ISBN 963-9131-16-4.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása <ul style="list-style-type: none">- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a számítógépes nyelvészet különféle területein- Specializált ismeretekkel rendelkezik az egyes nyelvészeti részdiszciplínák eredményeinek számítógépes alkalmazása területén	
b) képességei <ul style="list-style-type: none">- Képes innovatív nyelvtechnológiai projekteken való részvételre	

(31.) Tantárgy neve: Bevezetés a programozásba I. P-ITSZT-0036	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: választható	

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke , „ <i>képzési karaktere</i> ”: 100% gyak.
A tanóra típusa : szem. és óraszám : 52 az adott félévben
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.
Előtanulmányi feltételek: -
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
Tantárgy célja : Alapvető programozási ismeretek elsajátítása a C++ programozási nyelv használatával. Tematikai összefoglalás : Programozási feladatok specifikációja, a megoldások tervezése. A legfontosabb programozási tételek (keresések, számlálás, összegzés, stb.) alkalmazása. Visszavezetés, feladatok tételekkel. Előreolvasás, végjeles beolvasás, input ellenőrzés; C++ programok készítése, fordítása, futtatása. Vektor típus. Alprogramok. Szövegfájlok. Rekord.
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Kötelező irodalom : DEITEL, H. M., DEITEL, P. J., <i>C+ - How to Program</i> , Upper Saddle River, Prentice Hall, 2010. ISBN 978-0-136-12356-9. (A tárgyhoz jegyzet készül, az egyes órák anyaga letölthető a tárgy honlapjáról.) Ajánlott irodalom : STROUSTRUP, B., <i>A C++ programozási nyelv</i> , 2 kötet, Budapest, Kiskapu Kiadó, 2001. ISBN 963-9301-18-3, 963-9301-17-5. MEYERS, S.D., <i>Hatékony C++</i> , Budapest, Scholar Kiadó, 2003. ISBN 963-9193-82-8.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
a) tudása - Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a számítógépes nyelvészet különféle területein - Tájékozott több programozási nyelv használatában b) képességei - Képes innovatív nyelvtechnológiai projekteknél való részvételre c) attitűdje - Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti szakterületek ismereteinek elsajátítására

(32.) Tantárgy neve: Bevezetés a programozásba II. P-MIB_T8B	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása : választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke , „ <i>képzési karaktere</i> ”: 100% gyak.	
A tanóra típusa : szem. és óraszám : 52 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: P-ITSZT-0036	
Tantárgyleírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	

Tantárgy célja:

Alapvető programozási ismeretek elsajátítása a C++ programozási nyelv használatával.

Tematikai összefoglalás:

Primitív tömbök, mutató fogalma, kapcsolat a referencia típusal. Dinamikus memóriakezelés, hatókör, élettartam. Láncolt lista adatszerkezet, tagfüggvények, túlterhelés, operátorok, adatelrejtés, konstruktor, destruktork, osztály, objektum fogalma. Konstansok, enum, konstans objektumok, konstans tagfüggvény. Típusok gépi ábrázolása, pointeraritmetika. STL tárolók, STL bejárók, algoritmusok - függvényre mutató pointer. Hibakezelés, hibás input feldolgozása, kivételkezelés.

A 2–5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

DEITEL, H. M., DEITEL, P. J., *C+ - How to Program*, Upper Saddle River, Prentice Hall, 2010. ISBN 978-0-136-12356-9.

(A tárgyhoz jegyzet készül, az egyes órák anyaga letölthető a tárgy honlapjáról.)

Ajánlott irodalom:

STROUSTRUP, B., *A C++ programozási nyelv*, 2 kötet, Budapest, Kiskapu Kiadó, 2001. ISBN 963-9301-18-3, 963-9301-17-5.

MEYERS, S.D., *Hatékony C++*, Budapest, Scholar Kiadó, 2003. ISBN 963-9193-82-8.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a számítógépes nyelvészet különféle területein
- Tájékozott több programozási nyelv használatában

b) képességei

- Képes innovatív nyelvtechnológiai projekteknél való részvételre

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti szakterületek ismereteinek elsajátítására

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes bonyolultabb problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására a számítógépes nyelvészet területén

(33.) Tantárgy neve: Adatszerkezetek és algoritmusok P-ITSZT-0012	Kreditértéke: 6
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elm.	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 65 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: P-MIB_T8B	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Tantárgy célja: Általánosan használt algoritmusok és egyszerű, hasznos típusok/adatszerkezetek megismerése; az adatszerkezetek és algoritmusok hatékonyságának elemzése; programozási gyakorlat szerzése.	
Tematikai összefoglalás:	

Alapfogalmak - Az adattípus absztrakciós szintjei
 Alapvető adatszerkezetek - Tömb; Verem; Sor; Elsőbbségi (prioritásos) sor és a kupac (heap); Listák; Hierarchikus adatszerkezetek és bináris fák
 Rendezések - Algoritmusok műveletigényének elemzése - ismétlés; Az összehasonlításos rendezők alaptételei: min. szűks. összehasonlítás; Három „lassú” rendezés: buborék, beszűrő és max. kiv. rendezés; Kupacrendezés (heap sort); Gyorsrendezés (quick sort); Összefésülő rendezés (merge sort) és külső rendezések; Edényrendezések
 Keresések - Bináris keresőfák; Piros-fekete fák; AVL fák; 2-3 fák, B-fák; Hasításos technikák (hash-elés)

A 2–5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

CORMEN, T. H., *Új algoritmusok*, Budapest, Sclar Kiadó, 2003. ISBN 963-9193-90-9.
 RÓNYAI L., IVANYOS G., SZABÓ R., *Algoritmusok*, Budapest, Typotex Kiadó, 1999. ISBN 963-9132-16-0.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a számítógépes nyelvészet különféle területein
- Tájékozott több programozási nyelv használatában

b) képességei

- Képes innovatív nyelvtechnológiai projekteken való részvételre

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti szakterületek ismereteinek elsajátítására

(34.) Tantárgy neve: Scriptnyelvek P-ITSZT-0008	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% gyak.	
A tanóra típusa: szem. és óraszám: 26 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek: P-ITSZT-0036	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Bevezető kurzus, melyben a hallgató alapfokú jártasságot szerezhet a Python programozási nyelv használatában, és a természetes nyelvi szövegfeldolgozást támogató eszközkészletekben.	
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
BIRD, S., KLEIN, E., LOPER, E., <i>Natural language processing with Python</i> , Sebastopol, O’Reilly, 2009. ISBN 978-0-596-51649-9. LUTZ, M., <i>Programming Python</i> , Sebastopol, O’Reilly, 2011. ISBN 978-0-596-15810-1.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása	
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a számítógépes nyelvészet különféle területein	

<ul style="list-style-type: none"> - Tájékozott több programozási nyelv használatában <p>b) képességei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes innovatív nyelvtechnológiai projektekben való részvételre <p>c) attitűdje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti szakterületek ismereteinek elsajátítására
--

(35.) Tantárgy neve: Webbányászat P-ITSZT-0033	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elm.	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 39 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Bevezetés, fogalmak. A szövegbányászat fogalma, feladata, alkalmazási területei. Adatbáziskezelés, információ-visszakeresés, adatbányászat, nyelvtechnológia és szövegbányászat kapcsolata.</p> <p>A szöveges információ előfeldolgozása, dokumentum reprezentálása. A vektortér modell. Indexelési technikák, hasonlósági mértékek.</p> <p>Információ-visszakereső rendszer architektúrája. Világháló. A világháló története. A világháló napjainkban. Mély web, sekély web. A Szemantikus világháló.</p> <p>Tartalomkeresés webdokumentumban. Webkeresőmotorok. PageRank módszer.</p> <p>Az információ-visszakereső módszerek, rendszerek relevanciahatékonyságának mérése. Szabványos tesztadatbázisok a mérésekben. Leighton-módszer.</p> <p>Az információ-kinyerés fogalma. Az információ-visszakeresés és információ-kinyerés összehasonlítása. Tulajdonnév felismerés.</p> <p>Szövegbányászati módszerek. Osztályozás, csoportosítás. Kivonatolás.</p> <p>Véleményelemzés, hangulatbányászat (Sentiment analysis, opinion mining). Az ajánlórendszerek. „BEHÁLÓZVA”: hálózatok működése, szerveződése, közösségi hálók.</p>	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező irodalom: TIKK D., <i>Szövegbányászat</i>, Tipotext, Budapest, 2007. ISBN 978-963-9664-45-6.</p> <p>Ajánlott irodalom: DOMINICH, S., <i>Mathematical Foundations of Information Retrieval</i>, Springer, 2001. ISBN 978-94-010-3819-5. BAEZA-YATES, R., RIBEIRO-NETO, B., <i>Modern Information Retrieval</i>, 2.kiadás, Addison Wesley, 2011. ISBN 978-0321416919.</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>a) tudása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a számítógépes nyelvészet különféle területein - Tájékozott több programozási nyelv használatában <p>b) képességei</p>	

- Képes innovatív nyelvtechnológiai projekteken való részvételre

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti szakterületek ismereteinek elsajátítására

(36.) Tantárgy neve: Elméleti nyelvészet MA diplomamunka BMNEN80000M	Kreditértéke: 12
A tantárgy besorolása: -	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: --	
A tanóra típusa: -- és óraszám: -- az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): szakdolgozati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szakdolgozat (diplomamunka) témáját az adott szak ill. szakirány témakörén belül, a témavezetővel egyeztetve választhatja a hallgató. A dolgozatot a hallgató önálló kutatással és témavezetői irányítással készíti el a mesterképzés utolsó félévében. A szakdolgozat nyelve magyar vagy angol. Angol nyelvű dolgozat esetén 3-5 oldalas magyar nyelvű összefoglalást is kell készíteni, melyet a szakdolgozat végére, közvetlenül a hivatkozott művek jegyzéke elé kell illeszteni. A szakdolgozatot másfeles sortávval, normál (2.5 cm-es) margóval kell elkészíteni. A törzsszöveg terjedelme (jegyzetekkel együtt, de a hivatkozott művek jegyzéke, a tartalomjegyzék, a köszönetnyilvánítás és az esetleges melléklet(ek) és magyar nyelvű összefoglaló nélkül) magyar nyelvű szakdolgozat esetén legalább 12000 szó, angol nyelvű szakdolgozat esetén legalább 14000 szó. A szakdolgozat elkészítéséhez a szak a tanszéki weboldalon további formai követelményeket is megadhat.	
A 2–5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
--	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
--	

(37.) Tantárgy neve: Elméleti nyelvészet MA záróvizsga BMNEN90000M	Kreditértéke: 0
A tantárgy besorolása: -	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: --	
A tanóra típusa: -- és óraszám: -- az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): záróvizsga jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek: -	

Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

Az MA képzést a hallgató egy minősített, vezető oktató által elnökölt záróvizsga bizottság előtt szóban tett szakzáróvizsgával fejezi be. A vizsga meghatározó eleme a szakdolgozat védeése, mely után a vizsgázó a szakdolgozat (szűkebb vagy tágabb) témaköréből kap további kérdéseket.

A **2–5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

A felkészüléshez szükséges szakirodalmat a dolgozat témaköre határozza meg. Szükség esetén a bíráló is javaslatot tehet további ajánlott olvasmányokra.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetenciaelemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

--